

با سمه تعالی

سازمان آموزش و پرورش استان گلستان
کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی
مدیریت اداره آموزش و پرورش شهرستان گرگان

آزمون دی ماه

ساعت شروع: ۱۱:۳۰ صبح

سوالات امتحان درس: فارسی (۳)

مهر آموزشگاه:

کد:

پایه: دوازدهم

رشته: عمومی

طراح سؤال: شکیبامنش

مدت امتحان: ۵۰ دقیقه

نام دبیر:

دبیرستان:

بارم

شرح سؤال

ردیف

الف) قلمرو زبانی

۱

با توجه به عبارات و اشعار زیر، معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(۱) هر نفسی که فرومی‌رود، مُمدّ حیات است. (۲) گفت: حد زند هشیارمردم مست را.

(۳) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد (۴) بگریای چو ازدهای گرزه.

۰.۵

با توجه به معنی، املائی کدام کلمه نادرست است؟ آن را تصحیح کنید.

مشایعت: همراهی اسرا: معراج قربت: نزدیکی سطور: چهارپا

۳

در کدام گزینه نادرستی املائی دیده می‌شود؟ تصحیح کنید.

الف) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدا آورد

ب) تا درد و ورم فرونشیند کافور بر آن ضماد کردند

ج) با آن که جیب و جام من از مال و می، تهی است ما را فراقتی است که جمشید جم نداشت

د) تن ز جان و جان ز تن مسطور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست

۰.۵

در کدام گروه اسمی وابسته و وابسته وجود دارد؟ نوع آن را مشخص کنید.

الف) تموز سوزان کویر ب) شاگرد حوزه ادبی

۰.۵

واژه «بسیار» را در دو گروه اسمی، یکبار به عنوان «صفت» و یکبار به عنوان «قید صفت» به کار ببرید.

۰.۵

نقش دستوری هر یک از واژه‌های مشخص را بنویسید.

همه جهان، آتش بیند.

۱

با توجه به گروه اسمی «هفت فرسخ راه» به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف) هسته گروه را مشخص کنید. ب) کدام کلمه در جایگاه وابسته و وابسته است؟

ج) نمودار گروه اسمی را رسم کنید.

۰.۵

در کدام گزینه، فعل غیر اسنادی است؟

الف) گفتم این شرط آدمیت نیست ب) گر خوانمش قیامت دنیا بعید نیست.

	(ج) لیک چشم و گوش را آن نور نیست (د) گفت هوشیاری بیار؛ اینجا کسی هشیار نیست	
۹	جهش ضمیر را در مصراع زیر، نشان دهید و نقش دستوری آن را بنویسید. ای بی نشان محض، نشان از که جویمت؟	.۵
۱۰	با توجه به متن زیر، در کدام جمله مفعول حذف شده است؟ به چه قرینه‌ای؟ (نوع حذف) «گویند که بطی در آب، روشنایی ستاره می‌دید. پنداشت که ماهی است؛ قصدی می‌کرد تا بگیرد و هیچ نمی‌یافت.»	.۵
۱۱	(ب) قلمرو ادبی با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید. ای دیو سپید پای در بند، ای گنبد گیتی، ای دماوند، از سیم به سر یکی کله خود ز آهن به میان یکی کمر بند تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دل بند شو منفجر ای دل زمانه و این آتش خود نهفته میسند	
	الف) شعر در چه قالبی سروده شده است؟ ب) کدام بیت دارای آرایه حُسن تعلیل است؟ دلیل خود را توضیح دهید. پ) «آتش» در بیت آخر چه آرایه‌ای دارد؟ ت) تلمیح به کار رفته در بیت اول را توضیح دهید.	.۲۵ .۵ .۲۵ .۵
۱۲	کنایه را در عبارت زیر مشخص کنید و معنای آن را بنویسید. عشق، آتش است؛ هر جا که باشد، جز او رخت، دیگری نهد. هر جا که رسد، سوزد.	.۵
۱۳	با توجه به ابیات زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد نی، حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید محرم این هوش جز بی هوش نیست مر زبان را مشتری جز گوش نیست	
	الف) یک نمونه جناس تام مشخص کنید. ب) یک نمونه تشبیه بیابید و مشبه‌به آن را تعیین کنید. پ) در کدام بیت آرایه اسلوب معادله به کار رفته است؟	.۲۵ .۵ .۲۵

۲	<p>قلمرو فکری (۸ نمره)</p> <p>عبارات و اشعار زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.</p> <p>(۱) گفت: «از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم گفت: «پوسیده است؛ جز نقشی ز بود و تار نیست (۵/۱).</p> <p>(۲) همت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است (۵/۱).</p> <p>(۳) در عشق، کسی قدم نهد کیش جان نیست با جان بودن به عشق در، سامان نیست (۷۵/۱).</p> <p>(۴) در این دو شهر، تنها یک «سرپری» زدیم. (۲۵/۱).</p>	۱۵
.۵	<p>در عبارت زیر، «عاکفان کعبه جلال» چه کسانی هستند و به چه چیزی اعتراف کرده‌اند؟</p> <p>«عاکفان کعبه جلالش به تقصیر عبادت معترف که: ما عبدناک حقَّ عبادتک.»</p>	۱۶
.۵	<p>مفهوم کلی بیت زیر چیست؟</p> <p>جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است</p>	۱۷
.۵	<p>ملک الشعرای بهار و عارف قزوینی در سروده‌های زیر، مخاطب را به چه امری توصیه کرده‌اند؟</p> <p>شو منفجر ای دل زمانه، و آن آتش خود نهفته میسند دلا، خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟</p>	۱۸
.۵	<p>مقصود مولوی از «نی» و «نیستان» چیست؟</p>	۱۹
.۵	<p>درک و دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید.</p> <p>«سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل‌ها افزون آید.</p>	۲۰
.۵	<p>مقصود نویسنده از عبارت زیر چیست؟</p> <p>«امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.»</p>	۲۲
.۵	<p>با توجه به نوشته زیر، چرا دکتر شریعتی شاگرد را به «جوینده‌ای تشنه» مانند کرده است؟</p> <p>«شاگرد بود که همچون جوینده‌ای تشنه می‌گشت و می‌سنجید و بالاخره می‌یافت و سر می‌سپرد؛ نه به زور «حاضر و غایب»، بل به نیروی ارادت و کشش ایمان.»</p>	۲۳